

LINGUISTIC TRANSFER IN FOREIGN LANGUAGE ACQUISITION

Nagy-Szilveszter Orsolya

Assist., PhD Student, "Sapientia" University of Tîrgu Mureș

Abstract: Communicating in two, three or even more languages is not an unusual phenomenon nowadays. On the one hand foreign language learning is an essential part of the school curricula; on the other hand individuals are frequently exposed to different languages throughout their lives. Having consulted some of the linguistic studies about the mechanisms of language acquisition, the influence of previously learnt languages on the second and third language and language transfer, I intend to investigate and clarify some of the notions applied for foreign language acquisition phenomena, focusing on aspects of multilingualism, language transfer, code-switching and code-mixing. In order to illustrate some of the problems discussed, I will refer to my experience as an English Foreign Language teacher in Romania. The students I have worked with are predominantly Hungarian native speakers, who have also learned the official language, namely Romanian. In their case the study of English is usually regarded as their third or fourth language.

Keywords: language acquisition, multilingualism, language transfer, code-switching, code-mixing

Cei care învață limbi străine caută în mod constant asemănări, puncte de referință între limbi, în scopul de a facilita procesul de învățare. La începutul procesului de achiziție, cunoștințele limbii ținte sunt minime sau inexistente, elevii sau studenții recurg de obicei la limba maternă sau la alte limbi învățate anterior, în scopul de a se exprima în limba țintă. Utilizarea limbii materne sau a limbilor învățate anterior ca punct de referință în detectarea similitudinilor lingvistice constituie mecanismul de bază al transferului lingvistic.

Transferul lingvistic este influența cunoașterii anterioare de limbă cu privire la achiziționarea unei alte limbi. Transferul sau influența cros-lingvistică, este facilitarea constientă sau inconstientă de achiziție a limbii străine prin transferul, preluarea elementelor, structurilor, caracteristicilor limbii surse în limba țintă. Acesta este considerat ca un proces elementar a modului în care oamenii să învață limbi; iar elementele transferate pot varia de la

unități de vocabular până la aspecte morfosintactice sau fonologice. Majoritatea studiilor privind transferul lingvistic s-au concentrat în special asupra influenței limbii materne pe o anumită limbă a doua; investigarea cazurilor de transfer în care influența limbii a doua (sau a treia) asupra învățării limbii a treia (sau a patra) este urmărită sunt destul de neglijate. (De Angelis și Selinker 2001, 42).

Fenomenul de transfer lingvistic este un subiect mult dezbătut în domeniul lingvisticii aplicate: poate el să fie considerat un mecanism de ajutor sau este un obstacol în învățarea unei limbi nematerne? Potrivit lui Ringbom, L1 și celelalte limbi cunoscute persoanei care învață o anumită limbă străină constituie în mod clar un ajutor esențial în procesul de învățare, și nu un impediment (2007, 2). Totodată importanța distincției între transferul negativ și pozitiv nu este de neglijat. Transferul pozitiv este privită ca facilitare și poate ajuta elevul sau studentul în achiziționarea unei limbi noi; însă s-a constatat că transferul pozitiv apare de obicei în cazul a două limbi asemănătoare, înrudite. (Macaro et al. 2010, 52).

Termenul de interferență coincide, de regulă, cu transferul negativ și are ca rezultat producerea necorespunzătoare a limbii, erorile în limba țintă apar ca urmare a transferului defectuos ale elementelor lingvistice. Interferența este un fenomen eronat și afectează negativ performanța celor care învață limbi străine (Liu 2001, 1).

Teoria transferului este strâns legată de analiza contrastivă (CA), care se concentrează asupra comparației sistematice a limbilor, vizând identificarea dificultăților potențiali pentru elevi, studenți, cursanți. Transferul lingvistic este, de asemenea, legat de un fenomen de tranziție, o ipostază instabilă și mereu în schimbare a limbii străine specific procesului de învățare sau de achiziție, un fel de limbaj hibrid în care elemente limbilor dobândite anterior, inclusive cele ale limbii materne și ale limbii ținte coexist. (Macaro et al. 2010, 77).

Conștientizarea lingvistică este o altă noțiune legată de transferul lingvistic, aceasta se referă la o abordare investigativă a limbii, și este centrată pe ideea de a înțelege modul în care limbile funcționează, subliniind diferențele și asemănările dintre limba proprie și limbile vorbite de către ceilalți. (Macaro et al. 2010, 78).

Transferul lingvistic este adesea abordat în legătură cu analiza de eroare. Teoria analizei de eroare este centrată pe ideea că erorile făcute de elevi, studenți nu sunt pur și simplu cauzate de transferul lingvistic din limbile învățate anterior, deopotrivă, sunt dovada unor strategii universale aplicate de către cei care învață o anumită limbă, strategii care în general stau la baza procesului de însușire a limbilor. Colectarea, selectarea și analiza tiparelor de erori nu mai este considerat un domeniu de interes larg în cadrul cercetărilor

lingvistice, după cum remarcă și Corder. Tiparele de erori nu au o importanță deosebită, mai degrabă trebuie privite ca niște efecte secundare enervante și inevitabile, care distrag atenția elevilor sau studenților, și care trebuie abordate de către profesor cu cât mai puțină agitație (Corder 1981, 5).

Transferul lingvistic negativ sau interferența lingvistică este deseori abordat împreună cu teoria fosilizării lingvistice. Termenul de fosilizare se referă la acele forme lingvistice deviate care s-au stabilizat în inter-limba studentului și la mecanismele cognitive care stau la baza acestora (Macaro et al. 2010, 67). În această etapă limba elevilor, studenților devine fixat la un nivel intermediar, incomplet, iar majoritatea lingviștilor consideră că această stare fosilizată a limbii poate deveni permanent. Fenomenul fosilizării poate servi ca explicație pentru achiziționarea incompletă a limbilor străine în contrast cu achiziționarea limbii materne. Itemii fosilizați pot varia de la elemente lexicale, morfosintactice la cele fonologice, având implicații largi în achiziția limbilor. Elemente fosilizate sunt elemente lingvistice eronate, structuri rezultate fie din achiziția incompletă a limbii ținte sau din fenomenul lingvistic puternic recurent de interferență lingvistică, sau de cele mai multe ori din ambele fenomene. Fosilizarea are o importanță considerabilă atât pentru profesori de limbă, cât și pentru elevii înșiși; înțelegerea mecanismelor care stau la baza dificultăților întâmpinate în procesul de achiziție de limbă este un punct de plecare pentru a găsi soluții, metodele pedagogice și strategii de învățare eficiente.

De Angelis (2007, 12) propune un checklist pentru profesori, care ar putea fi un punct de referință pentru a obține o mai bună înțelegere a fondului și moștenirii lingvistice caracteristic elevilor. Această listă identifică câteva orientări care oferă o înțelegere mai profundă ale proceselor cognitive și psiholingvistice, încât ambiguitățile și incertitudinile în clasă pot fi reduse prin asigurarea informațiilor specifice și detaliate cu privire la fondul lingvistic și educațional al elevilor:

- vârsta la care se achiziționează fiecare limbă nematernă
- succesiunea de achiziție a limbilor
- nivelul de competență privind toate limbile nematerne, și modul în care a fost măsurat acest nivel de competență
- expunerea la mediul de limbă maternă și nematernă
- limba de predare în clasă pentru fiecare limbă nematernă (în cazul în care limba se învață într-un cadru formal)
- cantitatea de instruire formală în fiecare limbă nematernă (ani și ore pe săptămână)

- modul de achiziție (achiziție formală / instruită față de achiziție naturală)
- contextul în care fiecare limbă este sau a fost folosit (de exemplu, la domiciliu, la școală, cu colegii etc.)
- utilizarea activă sau pasivă a tuturor limbilor
- numărul de limbi cunoscute de vorbitor
- abilități de producție și receptare pentru fiecare limbă și modul în care acestea au fost măsurate.

În cele ce urmează, aș dori să prezint câteva exemple de transfer lingvistic adunate pe parcursul orelor de limba engleză cu studenți. Predând limba engleză și cunoscând limba maghiară, română și cea germană, am avut deseori șansa de a observa mai multe cazuri de transfer lingvistic și de a identifica erori recurente realizate de elevi.

Majoritatea studenților care am lucrat sunt vorbitori nativi de maghiară. A doua limbă este limba română, toate au învățat limba oficială a statului, începând cu grădinița sau clasa întâi, școala primară, unii dintre ei folosesc limba română în mod activ în viața de zi cu zi, în diverse medii sociale sau în familie. Mai mulți studenți sunt complet fluenți în limba română, în timp ce alții sunt destul de ineficienți în utilizarea limbii române în situații comunicative. Limba a treia poate fi considerată de fapt prima limbă străină, pe care au început, de obicei, să studieze la școală primară la vârsta de opt, nouă ani, sau chiar la grădiniță. Unii dintre acești studenți au învățat o a doua limbă străină de asemenea, întrucât a doua limbă străină poate fi introdusă în curriculumul școlar la nivelul gimnazial. Pe de o parte toți studenții cunosc maghiara și româna într-o anumită măsură, pe de altă parte, unii au învățat una, două sau chiar mai multe limbi străine, în special engleza, germana, franceza sau italiana. Nivelul cunoștințelor de limbă este variat și diferit, în mod evident, ei nu sunt la fel de fluenți în toate limbile menționate anterior.

Orele de engleză cu studenți având diferite niveluri de competențe și cunoștințe în diferite limbi oferă numeroase exemple de transfer lingvistic, cazuri în care influența mai multor limbi dobândite anterior asupra englezei poate fi observată în mod evident. De asemenea, se poate constata că cele mai multe elemente de transfer negativ sunt destul de comune la nivelul elementar, începător și chiar și la nivelul mediu. Lucrarea de față vizează prezentarea și reflectarea asupra câtorva erori recurente ale studenților de limba engleză, fără ambiția unei analize exhaustive. Exemplele ilustrative au fost colectate din texte scrise de către studenți, colocvii, secvențe comunicative în clasă.

Folosirea improprie anumitor structuri morfologice pot fi uneori considerate cazuri de transfer lingvistic. Studentul transferă în mod conștient sau inconștient structuri din a doua sau a treia limbă în cea engleză, folosind structurile limbii surse ca modele pentru producția de limba engleză. Cazurile de interferență gramaticală includ în general erori privind ordinea cuvintelor, timpurile verbale, gradele de comparație ale adjectivelor, structura propozițiilor etc.

Erorile recurente în construirea gradului comparativ și cel superlativ al adjectivelor în engleză pot fi explicate prin structurile caracteristice limbii române sau germane. Limba română poziționează morfemele *mai* și *cel mai* înainte de adjectiv pentru a forma gradul comparativ și superlativ al adjectivului respectiv. Limba germană acordă sufixele *-er* și *-ste* pentru a construi gradele ale adjectivelor. Prin suprageneralizarea acestor reguli studenții le-au aplicat pentru producția în engleză, care a dus la formarea defectuoasă a adjectivelor engleze în gradul comparativ și superlativ: *long – more long – the most long* (*lung - mai mult timp - cel mai lung, în limba sursă română*), *curious - curiouser - the curiourest* (*în limba germană: neugierig - neugieriger - (der / die / das) neugierigste*).

Propoziția engleză necesită un subiect, chiar dacă acesta este un subiect gol care are doar o funcție formală, fără a avea un sens exact. În limba maghiară și cea română este corect construirea anumitor fraze cu subiect subînțeles și inclus: *Esik (az eső)* în limba maghiară, sau *Plouă* în limba română este echivalent cu engleza *It is raining*. Studenții au tendința de a construi propoziții în engleză sub influența limbilor deja cunoscute. Astfel propoziții cum ar fi *Is raining* sunt destul de frecvente la studenți începători. Același fenomen poate fi observat și în următorul caz: În loc de a spune *There is a book on the table*, studenții au tendința de a construi propoziția urmând modelul maghiar (*Az asztalon van egy könyv*) sau român (*Pe masă este o carte*): *A book is on the table*.

Elementele de transfer în ceea ce privește lexicul sunt destul de comune studenților care încă nu au dezvoltat un vocabular englez variat și stabil. Interferențe lexicale apar de obicei atunci când studenții încearcă să compenseze lipsurile de vocabular împrumutând cuvinte întregi sau morfeme din alte limbi pentru a se exprima. Erorile lexicale rezultate prin transferul lingvistic pot varia de la utilizarea defectuoasă a prepozițiilor până la extinderi semantice sau folosirea improprie ale prietenilor falși etc.

Utilizarea corectă a prepozițiilor în limba engleză poate cauza anumite dificultăți pentru începători. Ei recurg de obicei la limbile deja însușite pentru a aplica o prepoziție într-o frază prepozițională. În numeroase cazuri limbile învățate anterior au un rol de facilitare, dar

uneori studenții sunt induși în eroare de către frazele specifice acestor limbi. De exemplu, studenții afirmă cu încredere *I like playing on the piano* (*Îmi place să joc/cînt pe pian*), cu toate că ei vor să se refere la ideea de a cânta la un instrument muzical (*I like playing the piano / Îmi place să cânt la pian*). În acest caz, ei sunt influențați de structura maghiară, unde sufixul *-án* este corelat cu prepoziția engleză *on* (*Szeretek játszani a zongorán*). Se poate observa cazul contrar când studenții vor să se refere la activitățile lor de timp liber: *I like listening music* în loc de *like listening to music* (*Îmi place să ascult muzică*). Această eroare frecventă poate fi probabil explicată prin faptul că aceeași frază produsă în limba maghiară sau germană nu conține morfeme care ar putea egala prepoziția engleză *to*: *Szeretek zenét hallgatni. /Ich höre gern Musik*.

Erori lingvistice în limba țintă pot apărea, de asemenea, ca urmare a fenomenului de extensie semantică. În limba maghiară cuvântul *nyelv* reprezintă atât limbă (organ) cât și limbaj, ca și în limba română, astfel se explică de ce un student a afirmat că *He bit his language* în loc de *He bit his tongue* (*a mușcat limbajul său*, în loc de *și-a mușcat limba*). Aceeași situație se poate observa și în următorul exemplu: în loc de *The leaves of the tree are yellow* un student a pronunțat *The letters of the tree are yellow* (*Frunzele pomului sunt de culoare galbenă / Scrisorile pomului sunt galbene*), întrucât *levél* în maghiară înseamnă atât literă cât și frunză. Polisemia română explică rostirea frazei *He is sitting on a bank* în loc de *He is sitting on a bench*. Cuvântul românesc *bancă* are sensul de *bench* (scaun lung și îngust) precum și *bank* (instituție financiară). Pe baza exemplelor anterioare se poate concluziona că studenții comit aceste erori din cauza unor cuvinte polisemantice în limbile pe care le-au dobândit deja sau pe care le învață.

Expresiile idiomatice în limba engleză pot genera erori lexicale, în sensul că anumite înțelesuri similare pot fi exprimate într-un mod neasemănător în diferite limbi, sau o expresie idiomatică asemănătoare poate diferi în privința detaliilor. În aceste condiții influența limbii materne este mare în comparație cu alte limbi cunoscute. În limba maghiară idiomul *az ő szeme fénye* se referă la ceva sau cineva foarte drag, *fény* având sensul de *lumină*. Familizarea cu expresia idiomatică maghiară explică de ce în loc de *the apple of his eyes* idiomul semi-împrumutat *the light of his eyes* este folosit. În cultura lingvistică maghiară culoarea asociată emoției de invidie este cea galbenă (*Sárga az irigység től*), aceasta probabil explică utilizarea eronată a expresiei idiomatice în limba engleză: *yellow with envy* în loc de *green with envy* (*galben de invidie / verde de invidie*).

Așa-numiții prieteni falși sunt perechi de cuvinte sau expresii în diferite limbi care sunt similare ca formă, dar au sens diferit. Similaritatea de formă poate induce pe studenți în eroare când vor să se exprime în limba engleză. Utilizarea frazei *He is a sympathic guy* în loc de *He is a nice guy* (*El este un tip simpatic, de treabă*) poate fi explicată datorită faptului că cuvântul românesc *simpatic*, *szimpatikus* în maghiară și germana *sympatisch* sunt toate cuvinte existente în limbile respective, având același sens: agreabil, de treabă, frumos, simpatic. În propoziția *He became a bike for his birthday* (*El a devenit o bicicletă de ziua lui*) se poate identifica influența verbului german *bekommen*, care este similar ca sens cu engleza *get*, *receive* (a obține, primi), dar nu este egal cu *become* (a deveni). Influența română și germană poate fi detectată și în următorul exemplu: *My father works in a fabric* (*Tatăl meu lucrează într-o țesătură* - în loc de fabrică); în acest caz, substantivul românesc *fabrică* și cel german (*die*) *Fabrik* se referă la *factory* în limba engleză, în timp ce engleza *fabric* înseamnă în esență *pânză*.

Aceeași situație poate fi observată atunci când studenții afirmă că *I have read an interesting roman*. Cuvântul românesc *roman* și cel german (*der*) *Roman* au aceeași semnificație, referându-se la un gen literar de proză. În același timp, cuvântul englez *roman* este legat de Roma, Imperiul Roman sau limba latină. Un alt exemplu frecvent întâlnit este ilustrată de următoarea propoziție: *My sister works in a magazine* în loc de *My sister works in a shop* (*Sora mea lucrează într-o revistă* în loc de *Sora mea lucrează într-un magazin*). Eroarea este cauzată de utilizarea necorespunzătoare al substantivului *magazine* care în limba română are semnificația principală de magazin, magazie, și numai sensul secundar este similară cu cea a englezei – revistă. Deoarece limba română nu este limba maternă a acestor studenți, unii dintre ei nu sunt familiarizați cu sensul secundar al substantivului menționat anterior. Prieteni falși în maghiară și engleză au determinat anumiți studenți să confundă cuvântul maghiar *farmer* - de fapt prescurtarea de *farmernadrág* (blugi) cu engleza *farmer* (agricultor, fermier): *He is wearing a farmer* (El poartă un fermier).

Un caz interesant este ilustrată prin exemplul: *He are a dog* în loc de *He has a dog* (*El este un câine* în loc de *El are un câine*). Mecanismul de fond al acestei erori poate fi explicată prin interferența română: *He has a dog* înseamnă *El are un câine*, unde *are* în limba română este forma conjugată a verbului *a avea*. Aceeași structură apare atunci când subiectul propoziției este persoană întâia singular: *I am a dog* în loc de *I have a dog* (*Sunt un câine* în loc de *am un câine*). Aceste două exemple sunt considerate a fi nu numai erori lexicale, ci și

morfologice, încât verbul este utilizat în mod neadecvat, conjugat în mod necorespunzător în limba țintă.

O influență foarte puternică ale limbilor dobândite anterior poate fi constatată în cazul construcțiilor hibride. În următoarele exemple, studenții au împrumutat cuvinte din limbile deja cunoscute pentru a construi propoziții și a se exprima. Studenții începători recurg de obicei la cunoștințele lor de limba germană, atunci când construiesc următoarele fraze: *They are sisters and hexes* (Sunt surori și vrăjitoare – (die) Hexe provenind din germană) sau *This is one amerikanisch film* (Aceasta este un film American – amerikanisch fiind un adjectiv german). Cuvântul lipsă în vocabularul englez este pur și simplu substituit cu expresii germane echivalente. Exemplul din urmă poate fi considerat, în același timp, și un caz de eroare morfologică – utilizarea necorespunzătoare al numărului cardinal *one* (unu), înlocuind articolul nehotărât *a / an* (un / o) – precum și o eroare de ortografie - adjectivul denotând limba, naționalitatea este scris cu litere mici, în conformitate cu normele ortografice germane.

În cazul studenților începători cu cunoștințe de germană deja dobândite se poate întâlni structuri eronate de genul *My grandmother is very old*. În acest caz, substantivul *großmother* este un substantiv hibrid compus din elemente germane și engleze: *Großmutter* și *grandmother*. Un alt exemplu de hibridizare este: *We discuted the problem* în loc de *We discussed the problem*. Acest exemplu de transfer lingvistic poate fi explicat prin împrumutul cuvântului românesc *a discuta* - care este *discuss* în engleză - și adăugarea morfemei engleze *-ed*, pentru formarea trecutului simplu. Influența limbii române este evident și în fraza *He has 19 years* (instead of *He is 19 / He is 19 years old*). În limba română verbul *a avea* este folosit pentru a se referi la vârsta cuiva. Propoziția engleză eronată este o reflectare evidentă a frazei române: *El are 19 ani*.

Studenții cu cunoștințe de limba maghiară, română și germană, care au început doar recent să învețe limba engleză, întâmpină de obicei mari dificultăți privind pronunția, întrucât limbile dobândite anterior au sisteme fonologice destul de clar semnalate prin alfabetele lor, în timp ce limba engleză nu marchează fiecare sunet specific cu litere strict corespunzătoare. Un exemplu comun de erori fonologice este pronunțarea sunetelor [ð] și [θ], ambele fiind reprezentate grafic de către *th*. Întrucât limbile enumerate anterior nu folosesc aceste sunete, elevii au tendința de a înlocui [ð] cu [t], ca în *think, thought, thing*, sau optează pentru [d], ca în *this, there, then*. Pe de altă parte, în toate cele trei limbi – maghiară, română, germană – litera *h* este pronunțată ca sunetul [h], în timp ce în limba engleză există unele cuvinte care încep cu un *h* mut. În aceste cazuri, de obicei, studenții pronunță [h] în *hour* sau *heir*. O

influență tipic germană poate fi detectat în acele situații în care studenții au tendința de a pronunța *sch* ca [ʃ], ca în *school, scheme, discharge*.

Abordând anumite aspecte privind noțiunile-cheie ale cercetărilor din domeniul achiziției limbilor nematerne și pe baza observațiilor făcute în cadrul orelor de engleză sunt de părere că teoriile și rezultatele acestor cercetări au un impact mare asupra procesului de instruire-achiziție/învățare ale limbilor străine. Profesorii de limbi străine au sarcina de a alege metodele, abordările, tehnicile, materialele didactice corespunzătoare procesului de instruire și educare, iar prin metodele predării centrate pe elev nevoile, diferențele individuale pot fi abordate cu mai mult succes. Greșelile, erorile lingvistice produse de către elevi, studenți, mai ales dacă au un caracter repetitiv semnaleză fenomene de transfer lingvistic, iar realizarea și înțelegerea acestor erori de către profesor și elev, student poate duce la o eficacitate mai mare în învățarea limbilor nematerne.

BIBLIOGRAFIE:

- Bialystok, Ellen. 2001. *Bilingualism in Development: Language, Literacy and Cognition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Byram, Michael, ed. 2000. *Routledge Encyclopedia of Language Teaching and Learning*. London: Routledge.
- Cenoz, Jasone, Britta Hufeisen, and Ulrike Jessner, eds. 2003. *The Multilingual Lexicon*, Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Chomsky, Noam. 2002. *On Nature and Language*. Edited by Adriana Belletti, Luigi Rizzi. New York: Cambridge University Press.
- Cook, Vivian. 2008. *Second Language Learning and Language Teaching*. London: Hodder Education, an Hachette UK Company.
- Corder, S. Pit. 1981. *Error Analysis and Interlanguage*. Oxford: Oxford University Press
- De Angelis, Gessica. 2007. *Third or Additional Language Acquisition*. Clevedon: Multilingual Matters.
- De Angelis, Gessica, Larry Selinker. 2001. "Interlanguage Transfer and Competing Linguistic Systems in the Multilingual Mind." In *Cross-linguistic Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic Perspectives*, edited by Jasone Cenoz, Britta Hufeisen, Ulrike Jessner, 42--58. Clevedon: Multicultural Matters.
- Findlay, S. Michael. 1998. *Language and Communication: A Cross-Cultural Encyclopedia*. Santa Barbara: ABC-CLIO.

- Grosjean, Francois. 2008. *Studying Bilinguals*. New York: Oxford University Press Inc.
- Hammarberg, Björn. 2001. "Roles of L1 and L2 in L3 Production and Acquisition." In *Cross-linguistic Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic Perspectives*, Edited by Jasone Cenoz, Britta Hufeisen, Ulrike Jessner, 21—42. Clevedon: Multicultural Matters.
- Kramsch, Claire. 2008. "Applied Linguistic Theory." In *Encyclopedia of Language and Education*, Volume 4. Edited by Nelleke van Deusen-Scholl, Nancy H. Hornberger, 3—15. New York: Springer.
- Leung, Yan-kit Ingrid. ed. 2009. *Third Language Acquisition and Universal Grammar*. Bristol: Multilingual Matters.
- Liu, Shaozhong. 2001. "Studies on Transfer in Second Language Acquisition". *Guangxi Normal University Journal* 3:1—29.
- Macaro, Ernesto, Robert Vanderplank, and Victoria A. Murphy. 2010. "A Compendium of Key Concepts in Second Language Acquisition. In: *The Continuum Companion to Second Language Acquisition*, edited by Ernesto Macaro, 29 – 106. London: Continuum.
- Macaro, Ernesto. 1997. *Target Language, Collaborative Learning and Autonomy*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Matras, Yaron, Jeanette Sakel. eds. 2007. *Grammatical Borrowing in Cross-Linguistic Perspective*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Nagy-Szilveszter, Orsolya. 2014 *Aspects of Transfer in Foreign Language Acquisition*. In *10th Conference on British and American Studies – Crossing Boundaries: Approaches to the Contemporary Multicultural Discourse*, edited by Marinela Burada, Oana Tatu, 168-178. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- Ringbom, Hakan. 2007. *Cross-linguistic Similarity in Foreign Language Learning*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Swan, Michael, Bernard Smith. 2001. *A Teacher's Guide to Interference and other Problems*. Cambridge: Cambridge University Press.